

Novice iz domačih krajev

Celjski g. opat odlikovan. Kralj je odlikoval g. celjskega opata Petra Juraka z redom sv. Save III. razreda. Naše častitke!

Duhovniške vesti. Za duhovnega svetovalca in dekana dekanije Braslovca je imenovan g. Ivan Atelšek, župnik v Braslovcah; za dekana dekanije Gornji grad g. Alfonz Požar, dekanjski upravitelj v Rečici. — Postavljen je bil za provizorja nadžupnije Rogatec g. Rajner Ivan, kaplan istotam. — Nastavljen je bil za kaplana v Slov. Konjicah g. Škafar Ivan, izseljenski duhovnik v Nemčiji. — Upokojen je g. Čarf Mihael, župnik v Galiciji pri Celju.

Burja pritisnila našega rušilca »Ljubljano« ob skalovje tako, da se je potopil. Huda nesreča je zadela našo vojno mornarico dne 25. januarja ob petih popoldne. Rušilci »Beograd«, »Ljubljana« in »Zagreb« so se vračali ob hudi burji po maneverski vožnji v pristanišče Šibenik v Dalmaciji. »Beograd« je srečno preplul najbolj nevarno ožino ob rtu pod vilo »Mojmir«. Sledila mu je »Ljubljana« in tej »Zagreb«. Na najožjem mestu je silen sunek burje pritisnil »Ljubljano« ob grebene pod morsko gladino, da so zarezale pečine ob bok ladje 20 metrov dolgo odprtino, skozi katero je vdrla v teku podluge ure toliko vode, da se je rušilec potopil, preden je priplul do plitvine. Ponesrečena ladja je nagnjena tako, da jo bo mogoče brez posebnih težav spraviti na površje z našo ladjo »Spasilac« v kakih 20—30 dneh. Nesreča je zahtevala enega mrtvega in deset lažje ranjenih. Rušilec »Ljubljana« je bila ob navzočnosti velike množice spuščena v morje lani na Vidov dan in je bila zgrajena v splitski ladjedelnici. Lani 6. oktobra je odpotovalo posebno ljubljansko odposlanstvo v Split, kjer je izročilo novemu rušilcu »Ljubljana« častno bojno zastavo.

Huda nesreča brezposelnega trgovskega pomočnika. V hlevu Terezije Marinove v Zg. Radvanju pri Mariboru so našli orožnik 35 letnega Miroslava Mariniča, brezposelnega trgovskega pomočnika, ki je ležal tamka, brez vednosti gospodinje že nekaj dni ter sta mu zmrznili obe nogi in odpadli. Nesrečnež so prepeljali takoj v bolnišnico, Marinič je bil v zadnjem času zaposlen s sekanjem leda, kjer je ozebel ter se prehladil. Z zadnjimi močmi se je zavlekel v omenjeni hlev in tam so ga 25. januarja zjutraj po naključju našli.

Padel s strehe osem metrov globoko. Josip Tinko, 34 letni mizarški pomočnik pri Nasimbenijevi žagi v Mariboru, se je podal na

streho, da bi odstranil sneg, ki je zastiral okno. Revež je padel osem metrov globoko na cestni tiak ter obležal nezavesten. S hudimi poškodbami so ga prepeljali reševalci v bolnišnico.

Stara ženica omagala v snegu in zmrznila. 62 letna Marija Marčić se je podala s svojo sestro Fr. Gabrijan od Sv. Jurija ob Pesnici peš na Planico pri Framu. Sestri sta hoteli vzeti tamkaj v najem od posestnika Lešnika hišico. Ko sta kobacali stari ženici v visokem snegu v hrib, je prva obnemogla Frančiška Gabrijan ter ostala pri posestniku Hojniku. Prosila je sestro, naj z njo ostane v toplem zatočišču, a je ni ubogala in je nadaljevala pot v Pohorje proti Lešniku, kamor pa ni prišla. Na Planici tik šole so našli drugo jutro Marijo Maučič zmrznjeno.

Padel s strehe, ko je čistil sneg. Alojz Kralj, 45 letni posestnik iz Kukave v občini Sv. Lovrenc v Slov. goricah, je čistil sneg s strehe. Pri tem delu je padel po nesreči v globino in si je zlomil desno nogo. Ponesrečeni se je zatekel v ptujsko bolnico.

Smrt mlade žene pod kupom slame in snega. 31 letna Vladislava Poredoševa, žena posestnika in delavca v Benkovi tovarni v Murski Soboti, se je podala k velikih oslici slame na dvorišču, da bi nabrala krme za živino. Ko je vlekla slamo iz kupa, se je pod težo snega povežnila na ženo zgornja plast in jo pokopala s snegom vred pod seboj. Ker ni bilo nikogar v

Pregledni zemljevid pokrajin v Severnem morju, katere bombardirajo nemška letala iz svojih oporišč. Anglesko otočje je v letalskem območju Nemčije.

bližini, da bi bil priskočil na pomoč podsuti, se je ta zadušila. Ko se je vrnil mož, je ženo zaman iskal pri sosedih, dokler je niso našli mrtve pod slamo in snegom. Smrtno ponesrečena zapuščča sedemletnega fantka. Rajna je bila po rodu Poljakinja. V Mursko Soboto je prišla pred sedmimi leti s svojim možem Karlom, s katerim se je seznanila v Franciji na sezonskem delu.

Brzozjavni drog ubil monterja. S postavljanjem brzozjavnih drogov je bil v Žirovskem vrhu na Gorenjskem zaposlen tudi 30 letni monter Anton Gladek. Nenadoma je spodrsnil dvorami drog tako nesrečno, da je podrl na tla Gladeka ter ga je poškodoval tako hudo, da je izdihnil po kratkem trpljenju.

Postni pastirski list za leto 1940 prešinja glavna in vodilna misel: rešitev je v krščanstvu. Prevzv. g. knezoškof dr. Ivan Jožef Tomazič govori svojemu ljudstvu z lepo, poljudno in prisrčno besedo. S kratkimi, krepkimi potezami oriše zlo, ki vlada v svetu in tudi v naši domovini. Vzrok je v tem, ker se je svet obrnil od Boga in zavrgel krščanstvo. Izraziti božji sovražniki so komunisti. Bog nas varuj teh božjih in naših sovražnikov! Božjim sovražnikom pripravljajo pot mlačni in malomarni kristjani. Rešitev je v Kristusu in Cerkvi. Kristus vlada posameznikom, vlada družinam! Božje in verske postave naj upoštevajo občinske in državne uprave, z božjimi zapovedmi naj računajo v delu in poslu kmetijstvo, obrt, trgovina in industrija. Znanost in umetnost, pouk in izobrazba, nega telesa in šport naj spoštujejo večno veljavne božje resnice ter se naj ravna po zahtevah krščanske dostojnosti. Le na podlagi krščanskih načel bo pravilno rešeno socialno vprašanje, pa tudi narodnostna, politična in druga vprašanja, ki vznemirjajo svet, in preprečeno bo rovarjenje prevratnih sil.

Pozor na izmenjavo 50 dinarskih novcev! 50 dinarski novci imajo veljavo samo do dne 15. februarja 1940. Opozarjamo vse one, ki še držijo ta denar doma radi sedanjih resnih časov, da ga pravočasno izmenjajo, ker sicer bodo ob prihranku!

Važna zdravstvena pridobitev za Maribor. Protijetični dispanzer v Mariboru se preseli s 1. februarjem v nove prostore v Zdravstvenem domu. Prostori so pritlični in dostopni z ulice in obstojajo iz treh sob ter iz sobe za rentgen. Na Češkem izdelani rentgenski aparat je stal 50.000 din in je prirejen za pregled bolnikove notranjosti in za fotografiranje. Novi prostori in nova oprema protijetičnega dispanzerja je eden najvažnejših korakov v borbi proti jetiki, ki zahteva leto za letom v Mariboru toliko žrtev.

je sedaj eno, sedaj drugo. Videl je Krilova, izproženega, sklenjenih rok, z rano na čelu, iz katere je curljala kri, potem Olgopora, sključenega, z rokami na prsih. Čutil je, da se je preneglil. Napačno je ravnal, da si je po nepotrebnem nakopal dve trupli, ko bi oba moža mogel spraviti v ječo v Odesi. Jetničarji bi se že pobrigali, da bi jima na tihem poplačali račun.

A take misli so ga nadlegovale samo nekaj trenutkov. Šubin ni bil človek, ki bi dolgo razpravljal s svojo vestjo. Tekom let se je že privadil zločinom. Le tega se je bal, da bi se prebivalci Balte, ki jih beda že nekaj časa sem dela trdovratne nasproti sovjetski disciplini, uprli, če bi doznali za to, v naglici izvršeno smrtno kazen. To pa bi omajalo njegov položaj, morda celo njegovo osebo postavilo v nevarnost. Najbolje bo, če se takoj reši teh neprijetnih trupel. Naj se zgrnejo nad njima Dnjestrovski valovi, ki ne izdajo nobene tajne.

»Tovariši,« se je obrnil k vojakom. »dajmo tema tatovoma rib konec, ki ga zaslužita. Dnjestrski somi ju naj požoro!«

Vojaki so prasnili v smeh. Za njih je vesela zabava, če mečejo trupla v reko. Pograbili so Krilovo truplo, zanihali z njim nekajkrat in ga vrgli v vodo. Truplo je močno pljusnilo po mirni vodni površini. Nekaj trenutkov je ostalo na vodi, potem pa se je začelo potapljati. Olgoporovo truplo pa se je takoj potopilo ko kamen.

Edina priča zločina je bila kri, ki je bila tekla iz Krilove rane. Šubin je s peskom posul krvavi prostor. Potem je naglo pogledal na nasip. Tam je bilo samo deset konj, ki sta jih dva vojaka držala za uzde.

Smrtni obsodbi torej nihče ni prisostvoval. Šubin si je oddahnil. Mirno bo lahko šel domov nadaljevati svoj obed. Njegov pogled se je za hip ustavil na košari z ribami. Potem se je obrnil h konjenikom in jim rekel:

»Tovariši, to je za vas! Zaslužili ste si dobro večerjo!«

Vojaki so se vrgli na košaro. Vsak je hotel imeti čim lepše ribe. Suvali, tolkli, odrivali so se. Šubin pa se je zabaval nad tem prizorom in bil zadovoljen ob misli, da je smrt dveh ničrednih ribičev pripomogla desetorici konjenikov rdeče republike do dobre večerje.

Vsak konjenik je skrtil svoj plen, ta v torbo, oni v taško za naboje ali v plašč, ki ga je imel zvitega za sedlom.

Na dano povelje so poskakali na konje. Poveljnik je zasaknil konja na desno in zdirjal ob reki. Vojaki so mu naglo sledili, po dva in dva. Kmalu so izginili za gozdičkom mladih vrb.

Šubin je ostal sam. Najprej je s škornji potepal pesek, ki ga je bil nasul na Krilovo kri. Potem je pograbil košaro in jo zagnal v vodo. Nato se je še enkrat

skusom, kako bi v svoje suhe kraje privabil dež. Zaradi tega imajo celo navado, lenariti, kadeer kažejo znaki, da se bliža deževna doba. Bojijo se namreč zamertiti vlačim silam, da jim ne bi podaljšale suše.

*
Ali konj sluti nesrečo?

V Renstedtu pri Magdeburgu je bil odšel kmet s konjem v kovačnico po nove podkve. Tam je bilo pet ljudi; ta je hotel imeti to, oni kaj drugega in vsi so začeli klepetati. Kovač se je pripravil, da bi konja podpoval, ko je ta nenadoma začel striči z ušesi in trdo nategovati noga. Kmet ga je hotel pomiriti, a namesto da bi bil konj pomirjen, se je vzpel, vajeti so se pretrgale in konj je

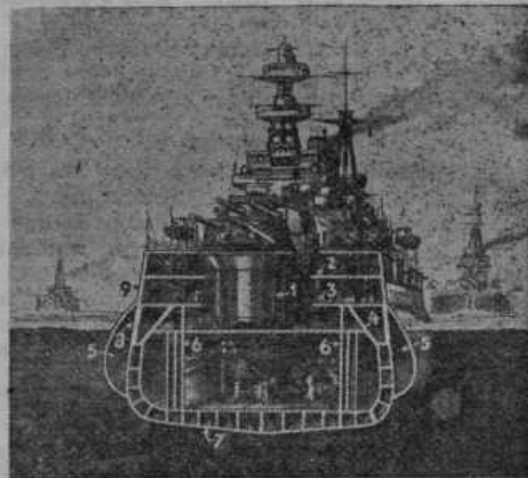
Izredna zima sili ptice roparice v mesta. S Pohorja nad Mariborom se je spustil zadnje dni proti Tržaški cesti velik planinski jastreb in se je zakadil med golobe. Od lakote v mesto prisiljenega roparja je ustrelil g. Franc Sluga s Tržaške ceste. — V Maribor pa se je zaletel za vrabci tudi sokol, katerega so ujeli v Loški ulici.

Peš in z vozovi preko zamrznjene Drave. Letos je Drava zamrznila od falskega jezua do Dravograda. Na mestih je led tako debel, da ljudje hodijo peš preko reke, pri št. Lovrencu pa vozijo celo z vozovi. Zadnje zamrzovanje Drave na omenjeno razdaljo je bilo v hudi zimi leta 1929.

Huda je na kmetih zaradi pomanjkanja vode in zamrzavanja. Iz Slovenskih goric smo prejeli več dopisov, kateri nam opisujejo, kako je sledila letošnji poletni suši huda zima, v kateri so presušili malodane vsi studenci. Redki z vodo oskrbljeni vrelci so oblegani od ljudi, ki prihajajo od daleč peš in z vozovi po pitno vodo. Posebno hudo je prizadeta goveja živina, katero je treba goniti po mnogih krajih tako daleč napajat. Oster mraz in pomanjkanje vode sta povzročila, da počivajo obpotočni mlinci, ker so brez vode in zamrznjeni tako, da morajo kmetje voziti zrnje v oddaljene motorne mline. Največja zapreka je led za vse večje mline tudi ob Dravi in na Muri. Slovenjgoričani že komaj čakajo, da se unese zima in da vsaj radi vode ne bo občutnega pomanjka.

Podražitev mila. Priprosti narod bo precej prizadet v sled podražitve mila, kojega cena je poskočila radi evropskih zapletljajev, ker je nastopilo pomanjkanje surovin, zaradi česar so morali omejiti proizvodnjo mila. Za izdelovanje mila moramo pri nas uvažati okoli 650 vagonov na leto loja, največ iz južnoameriške Argentine in Avstralije. Dalje se rabi za milo še industrijska mast ter ko-

sovsko olje. Naša industrija mila uvažuje iz tujine 80 % surovin, od katerih so se nekatere podražile za več nego 100 % in je radi vojne njih uvoz nemogoč ali pa zelo otežkočen. Kljub naštetim nedostatom in zaprekam pa se je povpraševanje po milu znatno povečalo. Mila je začelo primanjkovati in cene so poskočile. Upanje je, da se bo pri nas vprašanje mila rešilo, kakor hitro bo organizirano zbiranje mastnih odpadkov, katere naša milna industrija nujno potrebuje.

Prerez skozi angleško bojno ladjo »Royal Oaka«, ki je bila torpedirana in potopljena od nemške podmornice. Ladja je odrinila vode 29.150 ton in je bila oborožena z osmimi 38,1 cm topovi in z dvanajstim 15,2 cm topovi. Posadke je bilo 1250 mož. Številke na sliki pomenijo: 1. Stolp za topove s 33 cm oklopom. 2. Zgorajni oklopni krov in 3. spodnji oklopni krov. 4. Obstranski oklopi. 5. Obramba proti torpedom. 6. Izstreine cevi za torpede. 7. Dvojne dno. 8. Pasni oklop. 9. Oklop, ki varuje prostore, v katerih bivaajo mornarji.

Mežiška dolina

Današnje številke smo poslali v Mežiško dolino poleg rednih številke še posebej toliko, da bo lahko vsakdo dobil »Slov. gospodarjac v roke. Sedaj pa vabimo naše prijatelje v tej dolini, da rečejo za »Slov. gospodarjac dobro besedo. Položnice smo tudi priložili. Nakažite vsaj delno naročnino, da bomo tistim, ki lista še nimajo, začeli list redno pošiljati.

Uprava »Slov. gospodarjac.

Bencin bo na karte od 8. februarja. Dne 8. februarja bo prenehala prosta prodaja bencina in bodo uvedene po celi državi karte. Bencinske karte se bodo izdajale za 1 leto in bodo stale za tovorna vozila 20, za luksuzna 40 din. Napovedujejo, da bodo dobivali taksiji po 120—230 l, lastniki poslovnih avtomobilov 80—180, lastniki športnih vozil pa 40—100 l. Kakor zagotavljajo, bodo ostale bencinske cene iste.

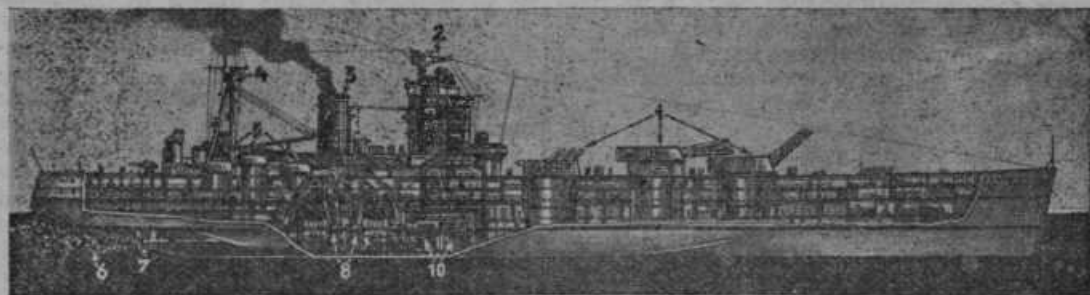
Za postal čas pripravljamo naslednje knjige: F. S. Finžgar: Sedem postnih slik. Govori za postni čas. Broš. 12 din, vez. 20 din. — Kopatin: Pasijonski molitvenik. Z rdečo obrezo 16 din, s zlato obrezo 20 din. — Dr. Lukman Fr. Ks.: Martyres Christi (Kristusovi mučenci). Poročila o mučencih iz prvih stoletij. Broš. 76 din, vez. 92 din. — Dr. Lukman Fr. Ks.: Izbrani spisi svetega Cecilija Cipriana. Prvi del: Pisma. Knjižica »O padlih«. Broš. 36 din, vez. 48 din. — Omerza France: Apostolski očetje. Broš. 40 din, vez. 52 din. — Knjige dobite v vseh knjigarnah. — Udje Družbe sv. Mohorja jih dobe 25% ceneje, če jih naroče naravnost pri Družbi sv. Mohorja v Celju.

Trgovci! Grete za ušesa razpošijte vsako množino Stermecki, Celje.

Smrtonosen strel radi ljubosumnosti. Mira Frankova, predilka v mariborski tekstilni tovarni in rejenka iz Cirkovec pri Pragerskem si je bila dobra z 28 letnim orožniškim kaplarjem Adamom Tomičem, rodom iz šida in uslužbenim v Cirkovcah. Ker je Frankova hotela pustiti orožnika, jo je ta polskal 25. januarja zjutraj v tovarni in jo je ustrelil pri predlitem stroju naravnost v srce, da se je zgrudilo deklet mrtvo. Morilec je nato odločil samokres ter službeni pas. Izjavil je, da si je hotel sam končati življenje s kroglo, pa mu je odpovedalo orožje. Izročili so ga vojaški oblasti. Ljubosumni Tomič je hotel Frankovo že dvakrat ustreliti, a mu je srečno ušla.

Vlomilec povzročil posestnici 5540 din škode. V Framu pri Mariboru se je splazil v spalno sobo za goste pri posestnici Mariji Vajsi neznanec in ji je povzročil 5540 din škode. Vlomilec je odnesel 2600 din gotovine, devet dukatov po 10 K, pet po 20 K in pet zlatnikov po 10 frankov.

Roparski umor, ki razburja Savinjsko dolino. Zločinska kronika Savinjske doline beleži lani

Podolžni prerez angleške bojne ladje »Nelson«. — Številke označujejo: 1. Trije stolpi s tremi 40,6 cm topovi. 2. Bojni stolp z osrednjim topništvom, z žarometi ter prostorom za zemljevide in kompase. 3. Dimnik. 4. Jambor. 5. Na vsaki strani po trije stoipi za dva 15,2 cm topa. Ladja ima še dve cevi za torpediranje, mnogo protiletalskih topov in strojnih pušk. 6. Krmilo. 7. Krmilni propeler. 8. Kotel. 9. Cevi za odvajanje dima. 10. Turbina. Med dimnikom in jamborom je vzletališče za pomorska letala.

zdirjal na cesto. Za hip so kar onemeli kovač in drugi, nato so skočili za ubežnikom. Hud lov je precej časa trajal, preden so konja prijeli in ga odvedli proti kovačnici. A čim so prišli do kovačnice, je ni bilo več — pač pa kup razvalin. Kovačnica se je bila sesula medtem, ko so možje lovili konja. Ali je konj zares čutil in slutil nesrečo, ki je ljudje niso poznali?

Na dnu morja

»Potapiljaški stan je najtežji poklic na svetu«, pravi francoski potapljač Charles Courouble, ki se je, kot sam pravi potopil že petnajstičkrat. »Noben poklic ni bolj nevaren za življenje, noben ni tako ogrožen z nenavadnimi prilikami, ni

ozrl na vse strani. Ko je ugotovil, da ni nikjer nikogar, je zavil proti vasi.

Spotoma si je polglasno požvižgaval. Prejšnji dogodek ga je še samo v toliko zanimal, v kolikor bi mu mogel škoditi, ker pa je bil prepričan, da ljudje ne bodo zanj zvedeli, je bil miren. Dušo je sovjetska revolucija ubila v njem in tako mu niti ni prišlo na misel, da bi se krvavega dejanja kesal kot zločina.

3.

Ribiči so se že zdavnaj vrnili na svoje domove. S svojci so delili prazno prežganko, ki je večji del edina hrana prebivalcev v tem delu Ukrajine. Nekoč je vsaka družina obdelovala vrt in v njem gojila sočivje. Danes so vrtovi pusti in prazni. Čemu saditi in gojiti stvari, ki bi jih izstradani sosedje ponoči pokradli, ali pa bi jih zaplenil vaški sovjet? Ker je vse skupna last, se nihče ne muči, da bi pridelal kaj posebnega — za zajednico. Naj delajo sovjeti kar koli, bo vendar vedno družina ostala tista družabna celica, za katero se bodo ljudje ogrevali.

Po mestih se sovjeti na vse kriplje trudijo, da bi ubili navezanost na družino. Očetom in materam odvzamejo otroke in jih dajo v otroške zavode. Iz malčkov ustvarjajo lastnino sovjetske države, ki jih redi, oblači, izobražuje za brezbožna, brezdržinska bitja.

Iz teh vzgajališč je že prišlo več milijonov mladeničev in mladenk, ki popolnoma odgovarjajo brezbožnemu in brezdržinskemu socialnemu idealu sovjetskih mogočnejev.

Toda po vaseh, v katerih so tri četrtine prebivalstva sovjetske Rusije, je oblast zaradi pomanjkanja sredstev bila prisiljena pustiti otroke staršem. Boda teh otrok je sicer velika, toda greje jih materinska ljubezen in mnogi izmed njih so ohranili v sebi tajni žar krščanskega verovanja, ki sta ga vcepila v njihove duše oče in mati. Četudi je po vaseh in mestih proglašeno, da vera ne obstoja in četudi so vaške cerkve spremenjene v sovjetska skladišča, duhovniki pregnani in pobiti kot stekli psi, Kristus še dalje vlada v mnogih dušah in o Veliki noči se ljudje skrivaj še vedno poljubujejo in si šepetajo: »Kristus je vstal!«

Obitelj ribiča Ivana Krilova je bila ena izmed tistih, ki ni hotela umreti...

Mati, ki je bila neprestano bolna, je mirno životarila.

Pred kakimi petnajstimi leti, ko še boljševizem ni uveljavljal svojega trinoštva v Ukrajini, je bila Elza Krilova marljiva, močna ženska. V marsičem je prekašala vse svoje tovarišice. Nobena ni znala tako lepo urediti hiše ko ona. Z njo je prihajalo sonce in veselje v hišo. Mož je bil ves srečen. Imela sta dva otroka: Natašo